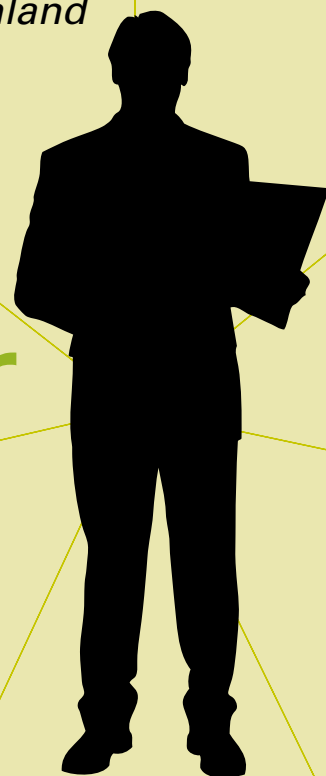

Kwaliteiten van een leraar

Van leerkrachten op NTC- en dagscholen wordt behoorlijk wat gevraagd. Vaak verschillen de leerlingen enorm in niveau, zijn meerdere klassen bij elkaar gevoegd en moeten leerkrachten zowel primair als voortgezet onderwijs geven. Zeker deze laatste combinatie vergt extra aandacht van de leerkracht, waarbij een zwaar beroep wordt gedaan op zijn competenties. Voor leerkrachten zijn er zeven.

1 Van opvoeden naar begeleiden
Een goede leerkracht is interpersoonlijk competent. Hij kan op een goede, professionele manier met kinderen omgaan.

Als leerkracht heeft u een opvoedende taak. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer het accent verschuift naar het begeleiden van de leerlingen bij het vinden van hun weg in de maatschappij. Zo maakt u hen onder andere medeverantwoordelijk voor hun leerproces. Ook bent u op de hoogte van de jongerencultuur in het land waar u bent, zodat u de leerlingen beter kunt begrijpen.

2 Houvast en structuur
Een goede leerkracht is pedagogisch competent. Hij kan de leerlingen in een veilige werkomgeving houvast en structuur bieden om zich sociaal-emotioneel en moreel te kunnen ontwikkelen.

In het NTC-onderwijs zijn groepen over het algemeen redelijk homogeen. U hebt namelijk minder te maken met de cultuurverschillen tussen leerlingen dan in Nederland (bijvoorbeeld de 'burgerlijke' versus de 'straatcultuur'). Wel groeien kinderen op NTC-scholen op tussen meerdere culturen. Kennis van de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van tieners, jongvolwassenen en volwassenen is daarom belangrijk. U

geeft leerlingen passende adviezen, die aansluiten bij hun ambities en de capaciteiten die zij ontwikkelen in een internationale omgeving.

3 Meer onderlinge verschillen
Een goede leerkracht is vakinhoudelijk en didactisch competent. Hij helpt de leerlingen bij het zich eigen maken van de culturele bagage die iedereen nodig heeft in de hedendaagse samenleving.

Door een grondige vakinhoudelijke kennis van het schoolvak Nederlands voelt u zich zekerder als leerkracht. Met een goed zicht op de inhoud en de leerdoelen kunt u gemakkelijker uw aandacht richten op de leerlingen in de klas, zodat u weet wat hen bezighoudt. Door een koppeling te maken met de dagelijkse praktijk, kunt u de leerdoelen uiteindelijk centraal stellen. NTC-klassen bestaan vaak uit leerlingen van uiteenlopende leeftijden en niveaus. Daar moet u rekening mee houden. Vaak kunt u ze wel dezelfde opdracht geven, maar verschillen de meetlatten waarlangs u de opdrachten legt. In gemengde klassen vallen verschillen in leer- en denkstijlen al snel op, zeker in het voortgezet onderwijs. Waar vmbo- en havo-leerlingen een voorkeur hebben voor praktische en duidelijke opdrachten binnen gegeven kaders, houden vwo-leerlingen van een discussie en denken zij meer aan hun eigen ontwikkeling. Er is lef

nodig om opdrachten te durven aanpassen. Daarbij kunt u uitstekend principes uit het samenwerkend leren en de activerende didactiek toepassen.

4 Overzichtelijke en taakgerichte sfeer

Een goede leerkracht is organisatorisch competent. Hij kan zorgen voor een overzichtelijke, ordelijke en taakgerichte sfeer in zijn groep of klas.

Het uitzetten van dezelfde opdracht in een groep met verschillende niveaus, stelt eisen aan uw organisatorische competentie. Laat iedere leerling weten hoe zijn opdracht beoordeeld wordt en geef passende feedback. Daarbij komt dat NTC-onderwijs vaak na schooltijd of in het weekend gegeven wordt. Het vergt organisatorische vaardigheden om de les dan toch taakgericht maar ook harmonieus te laten verlopen.

5 Samen met collega's

Een goede leerkracht is competent in het samenwerken met collega's. Hij kan een professionele bijdrage leveren aan een goed pedagogisch en didactisch klimaat op de school, aan een prettige onderlinge samenwerking en aan een goedlopende schoolorganisatie.

Als NTC-leerkracht opereert u vaak alleen, zeker in het voorgezet onderwijs. Tijdens de bijscholing is er gelegenheid om ervaringen en ideeën uit te wisselen. Om dit effectief te kunnen doen, is het van belang om deze contacten ook na de bijscholingsdagen actief te onderhouden. Bijvoorbeeld via maillijsten, Mijn School en internet.

6 Omgaan met ouders

Een goede leerkracht is competent in het samenwerken met de omgeving van de school. Hij kan op een professionele manier communiceren met ouders en andere betrokkenen bij de vorming en opleiding van zijn leerlingen.

Goede relaties en contacten zijn belangrijk in de vaak kleine en hechte gemeenschappen in het buitenland. Een gedegen basis van vakkennis, zicht op gestelde einddoelen en onderbouwde keuzes maken u zekerder in het contact naar ouders en andere externe partijen, zoals de Onderwijsinspectie.

Met dank aan Astrid Wijnands, docent Nederlands aan de Hogeschool Utrecht. Als docent aan de Hogeschool Utrecht is Astrid bekend met pabo-studenten die instappen bij de hbo-lerarenopleiding Nederlands. Vanuit haar ervaring als hogeschooldocent én cursusleider tijdens de bijscholingsdagen van Stichting NOB leverde Astrid aan elke competentie voor leerkrachten in het NTC-voorgezet onderwijs een bijdrage.

7 Ontwikkelen

Een goede leerkracht is competent in reflectie en ontwikkeling. Hij kan op een professionele manier over zijn bekwaamheid en beroepsopvattingen nadenken. Hij kan zijn professionaliteit ontwikkelen en bij de tijd houden.

Tijdens de door Stichting NOB georganiseerde bijscholing kunt u zich gericht professionaliseren. Met de kennis die u hier opdoet, kunt u verder werken aan competenties waar u nog niet zeker van bent. U krijgt relevante vakinhoudelijke informatie, inspiratie en materiaal waardoor u bijvoorbeeld flexibel met de lesstof kunt omgaan. Deze ingrediënten maken de bijscholing zeer de moeite waard voor uw onderwijs.

*Claudia Versteeg, onderwijskundig adviseur
claudia.versteeg@stichtingnob.nl*

Meer informatie

.....
**Wilt u zich verder in dit onderwerp verdiepen, dan vindt u uitgebreide informatie via www.lerarenweb.nl.
 Op de website www.leraar24.nl worden verschillende competenties met behulp van videofragmenten besproken.**

Wat zijn competenties?

Competenties zijn beroepsbekwaamheden, een combinatie van kennis, vaardigheden en houdingen. Deze combinatie is nodig om op een goede manier taken uit te voeren, situaties te analyseren, oplossingen te vinden en deze te realiseren op de werkplek.

De Stichting Beroepskwaliteit Leraren gaat uit van zeven competenties voor de leraar, de zogenaamde SBL-competenties:

1. interpersoonlijk competent;
2. pedagogisch competent;
3. vakinhoudelijk en didactisch competent;
4. organisatorisch competent;
5. competent in het samenwerken met collega's;
6. competent in het samenwerken met de omgeving;
7. competent in reflectie en ontwikkeling.